

Lähijunaliikenne Turku–Uusikaupunki-radalla

Kunnanhallitus 26.06.2023 § 169
248/08.01.00.01/2023

Asian valmistelija:
Kunnanjohtaja Carita Maisila, p. 040 137 5121

Suomen Lähijunat Oy on lähestynyt Salo–Turku–Uusikaupunki-radän varren kuntia ja esitellyt alustavaa suunnitelmaa lähijunaliikenteen käynnistämiseksi. Lähijunaliikenne olisi mahdollista käynnistää yhteysvälillä muutaman vuoden kuluessa, mutta hankkeen käynnistyminen edellyttää vaikutusalueen kuntien sitoutumista kokonaisuuteen.

Suomen Lähijunat Oy on tässä vaiheessa pyytänyt alueen kunnilta tahdonilmaisua ja kannanottoa hankkeen edistämiseen.

Hankkeen onnistuminen edellyttää kaikkien osapuolten sitoutumista. Mynämäen kunnan kannalta henkilöjunaliikenteen käynnistyminen Uudenkaupungin radalla olisi erittäin myönteistä.

Taustaa

Henkilöjunaliikenne Uusikaupunki–Turku radalla lopetettiin vuoden 1992 lopussa. Rata on toiminut lähinnä Yara Suomi Oy:n ja Oy Teboil Ab:n liikennettä palvelevana väylänä. Suunnitelmia henkilöliikenteen palauttamisesta on tehty jo 2000-luvulta lähtien.

Varsinais-Suomen maakuntakaavassa ja Vakka-Suomen liikennejärjestelmäsuunnitelmassa on Uudenkaupungin radalle tulevaisuudessa osoitettu ratavarren kuntia palveleva lähijunaliikenne. Suunnitelma liikennepaikoista on esitetty maakuntakaavassa ja liikennepaikkojen toteutettavuutta on selvitetty 2020 Varsinais-Suomen liiton teettämässä asemapaikka-selvityksessä ja viimeksi 2021 Väyläviraston teettämässä alueellisen junaliikenteen selvityksessä.

Uudenkaupungin radalle rakennettiin vuonna 2021 valmistunut sähköistys ja Yaran kemikaalijunissa siirryttiin vuoden 2022 alkupuolella sähkövetureiden käyttöön. Väyläviraston ohjelmassa on radan perusparannus, johon liittyvä tarkempi suunnittelutyö on parhaillaan käynnissä.

Lähijunaliikenteen järjestämisen esteenä aiempina vuosina on ollut sähköistyksen ja laitureiden puuttumisen lisäksi liikenteeseen soveltuvan junakaluston puuttuminen. Syksyllä 2021 VR-Yhtymä ilmoitti olevansa valmis myymään itselleen tarpeettomia lähiliikennejunia kunnostettavaksi liikennekäyttöön.

Keväällä 2021 aloitti uusi yritys Suomen Lähijunat Oy neuvottelut junien ostamisesta sekä suunnittelun junien modernisoinnista. Näin on poistumassa viimeinen este lähijunaliikenteen käynnistämiseltä.

Kuntien ja alueellisten viranomaisten etuna oman alueensa ylläpitämisessä ja kehittämisessä on saada toimivalta myös tähän osaan liikennejärjestelmää, kuten toimivalta nyt on tieverkon ja bussiliikennepalveluiden osalta. Lainsäädännössä on valmiit edellytykset joukkoliikenteen toimivaltaisten viranomaisten toimivallan laajentamisesta junaliikenteeseen myös muualla kuin pääkaupunkiseudulla.

Joukkoliikennettä pidetään yleisesti julkisena maksullisena palveluna, jonka lipunhinta asetetaan kunnallisena päätöksenä. Silloin, kun palvelun tuottamisen kustannuksia ei voi kattaa lipputuloilla, kunnille syntyy tarve kustantaa lipputulojen ja kustannusten erotus. Tällöin julkisia varoja käytetään palvelutuotannon hankintaan. Hankinnat on toteutettava voimassa olevan lainsäädännön mukaisesti.

Kunnan tahtotila ja sitoutuminen

Mynämäen kunta haluaa myötävaikuttaa siihen, että uudella lähiliikenteen toiminnanharjoittajalla on edellytykset aloittaa toimintansa sekä saada tarvittavat junat kunnostetuksi ja asetetuksi liikennekäyttöön Uudenkaupungin radalla.

Mynämäen tavoite on, että seudullinen lähijunaliikenne saadaan käynnistettyä Uudenkaupungin radalla. Mynämäen kunta toimii osaltaan aktiivisesti sen suhteen, että radanvarteen saadaan lähijunaliikenteen tarvitsemat laiturit siihen mennessä kun junaliikenne voi alkaa.

Yritysvaikutukset: Lähijunaliikenteen toteutuminen edistäisi mynämäkeläisten yritysten työvoiman saatavuutta ja laajentaisi liiketoimintamahdollisuuksia tietyillä aloilla. Lähijunaliikenne tarjoaisi myös uusia yritystoiminnan mahdollisuuksia kunnan alueella. Lähijunaliikenteen yritysvaikutukset olisivat paikallisesti myönteiset.

Päätösehdotus
(kj):

Kunnanhallitus toteaa kannanottonaan, että Mynämäen kunta suhtautuu myönteisesti lähijunaliikenteen käynnistämiseen Salo–Turku–Uusikaupunki-radalla ja edistää toiminnallaan lähijunaliikenteen toimintaedellytysten toteutumista.

Päätös:

Päätösehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.